

ຫຍ້າປາກຍຸງ - *Oplismenus compositus*, Poaceae

ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້

ສະບັບທີ 5: ກຸມພາ 2014

ເຖິງແມ່ນວ່າໃນບົດກະວີ ແລະ ສິນລະປະວັດທະນາ ທຳມິເປັນລັກສະນະທຳມະຊາດຢູ່ໃນຕົວ, ເໝືອນ ດອກໄມ້ເບິ່ງບານທີ່ບໍ່ພົມແດນ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ກຳລັງ ຕັ້ງສະຫງ່າຢູ່ເທິງທ້ອງຟ້າ. ບໍ່ມີສິ່ງໃດທີ່ຈະປະເສີດຄື ວິທະຍາສາດ ແລະ ການອອກແບບສວນທີ່ປາສະຈາກ ການປະສົມສີ, ສະຕິອາລົມການແຕ່ງບົດປະພັນ ແລະ ໂຄງຮ່າງ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວສະແດງເຖິງການພົວພັນ ລະຫວ່າງທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນາທຳ.

ທ່ານ ເຮັນຮິກ ກາເດັນລາ (ຜູ້ອຳນວຍການໃຫຍ່)
ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້, ຫຼວງພະບາງ, ສປປລາວ

ສາລະບານ

1-4 ກຸ່ມກັບຜາຕັດແກ້

5-13 ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຜາຕັດແກ້

13-22 ພິກສາຊາດພື້ນບ້ານ ໂດຍ ບິບາ ວິໄລເລັກ
ພືດໃນວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງຂອງລາວ

23-35 ດອກພືດຕະກູນຜັກບັ້ງອອກດອກໃນເດືອນມັງກອນ

36 ເວທີຫຼວງພະບາງ

ວາລະສານຜາຕັດແກ້ອອນໄລດ໌ 3 ສະບັບຕໍ່ປີທີ່ເວບໄຊດ໌ຂອງຜາຕັດແກ້. ຫາກທ່ານມີ
ຫົວຂໍ້ສາລະຫນ້າຮູ້ກ່ຽວກັບພິກສາຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ທີ່ເປັນຂ່າວທີ່ໄປສາມາດ
ລົງໃນວາລະສານຜາຕັດແກ້ໄດ້. www.pha-tad-ke.com

ດອກປໍຫີນ - *Sterculia pexa*, Malvaceae

ຄວາມເປັນມາຂອງສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້

ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ເປັນສວນພິກສາຊາດແຫ່ງທຳອິດຂອງ ສປປລາວ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານຈຳນໃຕ້, ເມືອງຈອມເພັດ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ຕັ້ງຢູ່ກົງກັນຂ້າມກັບຕົວເມືອງ ຫຼວງພະບາງ ຫ່າງຈາກຕົວເມືອງ ປະມານ 15 ນາທີ ໂດຍທາງເຮືອ, ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ທາມກາງລະຫວ່າງທົ່ງນາ ແລະ ແມ່ນ້ຳຂອງ. ສະຖານທີ່ແຫ່ງນີ້ ຈະເປັນສູນຄົ້ນຄວ້າ ທາງດ້ານພືດສາດ ແລະ ສູນລວບລວມ ພັນພິກສາຊາດໃນລາວ ແລະ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ເຊິ່ງໄດ້ລິເລີ່ມສຳຫຼວດ ແລະ ສະເໜີໂຄງການໃນປີ 2009 ຈະເປີດເປັນທາງການໃນກາງປີ 2015, ໄດ້ມີການຮວມມືກັບສະຖາບັນການຄົ້ນຄວ້າຕ່າງໆໃນລາວ, ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ເອີຣົບ ແລະ ອາເມຣິກາ ເພື່ອສ້າງໂປຣແກຣມການຝຶກອົບຮົມ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂາວສານ ແລະ ວິຊາການຮວມກັນ.

ນອກຈາກນັ້ນທາງຜາຕັດແກ້ຂອງພວກເຮົາຍັງໄດ້ໃຫ້ທຶນແກ່ນັກສຶກສາທີ່ຮຽນເກັ່ງຂອງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ ນອກຈາກນັ້ນພວກເຮົາຍັງໄດ້ສ້າງປື້ມສຳລັບເດັກນ້ອຍ ໂດຍຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນຈາກສະວິດເຊີແລນ ແລະ ມີການສ້າງກິດຈະກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຮັກສິ່ງແວດລ້ອມກັບນັກຮຽນປະຖົມ ໃນຫຼວງພະບາງ

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: www.pha-tad-ke.com

ຈັນໄດຜາ - *Dracaena cochinchinensis*, Asparagaceae

ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້

ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນ
ມັງກອນ ປີ 2010 ທີ່ປະເທດຝຣັ່ງ, ຕໍ່ມາ ໃນປີ 2011 ເດືອນ
ກໍລະກົດ ທີ່ ປະເທດ ເນີເທີແລນ, ໃນເດືອນ ກັນຍາ ທີ່
ປະເທດລາວ. ການສ້າງສະມາຄົມຊ່ວຍເຫຼືອ ໂດຍບໍ່ຫວັງ
ຜົນກຳໄລ ຂອງຜາຕັດແກ້ ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມທາງດ້ານການ
ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ວັດທະນະທຳ ລວມໄປເຖິງການ
ອະນຸລັກພືດພັນຂອງປະເທດລາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ
ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ນອກນັ້ນ ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້
ຍັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການເຮັດກິດຈະກຳປູກຈິດ
ສຳນຶກໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນໃນການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ແລະ
ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ຍັງຈະໄດ້ຮັບ
ການສະໜັບສະໜູນເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ໄປ.

ຕິດຕໍ່: ເພັດສະພອນ ມະໂນລາ
contact@friends-pha-tad-ke.com
ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: www.friends-pha-tad-ke.com

ສົມກູ້ງກ້າມຂຽວ - *Begonia handelii* var. *prostrata*, *Begoniaceae*

ໃນວັນທີ 12 ເດືອນ ທັນວາ 2013 ຫາ ວັນທີ 10 ເດືອນ
ມັງກອນ 2014, ທ່ານນາງ ໂຈເຊ ນັກພຶດສວນຈາກ
ປະເທດການາດາ, ໄດ້ມາຝຶກອົບໂຮມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ
ພຶດສວນຂອງສວນພຶກສາຊາດຜາຕັດກ່ຽວກັບການ
ໃສ່ຝຸ່ນ, ການທົດນໍ້າຕົ້ນໄມ້ ແລະ ການປັກຄຸມດ້ວຍໃບ
ໄມ້ແຫ້ງເພື່ອເປັນຝຸ່ນທົດແທນຄືນໃຫ້ກັບຕົ້ນໄມ້.

ແຕ່ວັນທີ 29 ເດືອນພະຈິກ ຫາ ວັນທີ 14 ເດືອນ ທັນວາ ປີ 2013, ສົມດີ, ຊາຍສະໜອນ ແລະ ຄຳພາດ ໄດ້ໄປຝຶກອົບ
ໂຮມທີ່ສວນພຶກສາຊາດສິງກະໂປ ກ່ຽວກັບການແບບສວນ ແລະ ເທັກນິກກ່ຽວກັບການປູກພືດ, ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: ທ່ານ
ຈອນຕັນ ຈຽວໂຮ (ປະທານສະມາຄົມອອບແບບສວນຂອງສິງກະໂປ)

ໃນວັນທີ 10-15 ເດືອນ ທັນວາ ປີ 2013, ກິດຕິສັກ, ບິບາ, ສະລັດ ແລະ ດວງນະພາ ຈາກໂຄງການພັດທະນາລະບົບ ເວດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາຢູ່ເຂດເນີນສູງ (TABI) ແລະ ສົມທົບກັບພະນັງງານກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ເມືອງໂພນ ໄດ້ຮວມ ກັນລົງພາກສະໜາມທີ່ບ້ານຫ້ວຍຂີງ ແລະ ຈອມຈຽງ, ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ເພື່ອສຶກສາເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງຂອງຊົນເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ເຜົ່າຂະມູ.

ໃນວັນທີ 5-9 ເດືອນມັງກອນ 2014, ກິດຕິສັກ ແລະ ສະລັດ ຮ່ວມກັບຄູອາຈານຈາກວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການເຮັດຢາສະໝູນໄພຣ ທີ່ສູນຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ນະຄອນວຽງຈັນສະໜັບສະໜູນ ໂດຍກອງທຶນສະໜັບສະໜູນວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ.

ໃນວັນທີ 11-17. ອິນສະໂຫວ, ສົມດີ, ກິດຕິສັກ ແລະ ແກ້ວອຸດອນໄດ້ໄປຢ້ຽມຢາມສວນພຶກສາຊາດ ສິບສອງພັນນາທີ່ປະເທດຈີນ, ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະ ຊຸມກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າ ອາກາດ ແລະ ສວນພຶກສາຊາດ, ໄດ້ພົບກັບບຸກຄົນ ສຳຄັນທີ່ມາຈາກຫຼາກຫຼາຍປະເທດ. ນອກນັ້ນພວກ ເຮົາຍັງໄດ້ນຳສະເໜີໂພສເຕີກ່ຽວກັບການອານຸລັກພືດ ຕະກູນຂົງ-ຂ່າ ຕໍ່ແຂກທີ່ມາຮ່ວມກອງປະຊຸມ. ຂໍຂອບ ໃຈກອງທຶນຈາກສວນພຶກສາຊາດສິບສອງພັນທີ່ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ພວກເຮົາ.

ໃນວັນທີ 24-27 ເດືອນມັງກອນ 2014, ດຣ. ປັດຊະຍາ ແລະ ນັກພຶດສາດຈາກສວນພຶກສາຊາດຄຣິນສິນິກິດໄດ້ມາ ຢ້ຽມຢາມສວນພຶກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ແລະ ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງຈາກຜາຕັດແກ້ ຮວມກັບ ກິດຕິສັກ ແລະ ແກ້ວອຸດອນ. ໄດ້ວາງແຜນ ໃນການຮວມມືສຶກສາພັນໄມ່ຂອງລາວໃນອານາຄົດ.

ເພັດສະໜອນ ຜູ້ປະສານງານຂອງສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ແລະ ປຣາສິດ ຜູ້ບໍລິຫານ ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ໄດ້ຕ້ອນຮັບ ໂອເວີຣີ ຜູ້ປະສານງານຂອງ ສະຖານທູດຝຣັ່ງປະຈຳລາວ, ໄດ້ມາຢຽມຢາມສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ເພື່ອເບິ່ງການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ວາງແຜນການ ດຳເນີນງານໃນປີຕໍ່ໄປ.

ແສງທອງ, ສະລັດ ແລະ ສີພັນ ຫຼັງຈາກໄດ້ສໍາເລັດການສຶກສາ
ຈາກວິທະຍາໄລກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ທີ່ສະໜັບສະ
ໜູນທຶນການສຶກສາຈາກສວນພຶກສາຂາດຜາຕັດແກ່ ພວກເຂົາ
ໄດ້ເລີ່ມເຮັດວຽກກັບຜາຕັດແກ່, ເປັນກອນແຮງສໍາຄັນເພື່ອສ້າງ
ສວນພຶກສາຊາດ.

ໃນວັນທີ 3 ກຸມພາ ປີ 2014, ອິນສະໄຫວ ຜູ້ຈັດການຫ້ອງການສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ໄດ້ຕ້ອນຮັບພະນັກງານ ຜູ້ບໍລິຫານຂອງ ອົງການ APPHEDA ປະຈຳລາວທີ່ມາຢ້ຽມຢາມສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ເພື່ອເບິ່ງຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ໂຄງການສ້າງສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ແລະ ໄດ້ຢ້ຽມຊົມສວນຢາພື້ນເມືອງທີ່ປູກເປັນບ່ອນສາທິດ.

ພິກສາຊາດພື້ນບ້ານ ໂດຍ ບິບາ ວິໄລເລັກ

Descourtilz, 1827

ພືດໃນວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງຂອງລາວ

“ຖ້າວ່າຜູ້ໃດຖືກໃຫ້ພອນດ້ວຍດອກໄມ້ຂອງແກ້ວສາມປະການ, ຮາງກາຍຂອງເຂົາຈະສົ່ງກິ່ນຫອມຂອງໄມ້ຈັນ ແລະ ປາກຂອງເຂົາຈະມີກິ່ນຫອມຂອງດອກບົວ.”

ໃນປະເທດເຂດຮ່ອນຄືກັບປະເທດລາວ ທີ່ມີທຳມະຊາດອັນອຸດົມສົມບູນ ແລະ ມີຜູ້ຄົນດຳລົງຊີວິດຕິດພັນກັບພືດ ແລະ ສັດ, ແມ່ນໃຜຈະຄິດວ່າ ວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງຈະສະທອນໃຫ້ເຫັນເຖິງ ບັນຍາກາດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມເຫຼົ່ານັ້ນ. ແຕ່ວ່າ ວັນນະຄະດີປະເພດນີ້, ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນພາສາ ຫຼື ວັດທະນະທຳແມ່ນມັນໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນນັ້ນ, ເຊິ່ງຂ້ອນຂ້າງເປັນກົດຕາຍຕົວຢ່າງສະເໝີ; ໃນຈັກກະວານອັນດຽວກັນນີ້ມັນໄດ້ສາຍເລື່ອງລາວໜຶ່ງບິ່ນເລື່ອງລາວໜຶ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະດຽວກັນຢູ່ໃນຮູບແບບດຽວກັນ, ໄກຈາກຄວາມເປັນຈິງຂອງຊີວິດປະຈຳວັນ. ການແກ້ເລື່ອງລາວເຫຼົ່ານີ້ມັນຊຳພັດຍາກຂຶ້ນຕື່ມອີກ ຍ້ອນວ່າພວກມັນໄດ້ຖືກຂຽນຂຶ້ນໃນພາສາຂອງຜູ້ອື່ນ ແລະ ຢູ່ໃນຮູບແບບພາສາທີ່ຕາຍແລ້ວ. ຂ້າພະເຈົ້າຕ້ອງການໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສຳຫຼວດນີ້ບໍ່ຫຼາຍເກີນໄປໃນການວັດແທກເບິ່ງຄວາມເປັນຈິງໃນວັນນະຄະດີນີ້ ແຕ່ວ່າຈະເບິ່ງຈາກມູມມອງທາງດ້ານພິກສາສາດຫຼາຍກວ່າ. ວັນນະຄະດີພື້ນເມືອງລາວສາມາດແບ່ງອອກເປັນວັນນະຄະດີທາງໂລກ ແລະ ວັນນະຄະດີທາງທຳ, ແຕ່ວ່າຄວາມແຕກຕ່າງແມ່ນມັນມີສິນລະປະຫຼາຍກວ່າຄວາມເປັນຈິງ ເຊິ່ງທັງສອງປະເພດແມ່ນມີຄວາມກ່ຽວເນື່ອງກັນຢ່າງສະໝິດແໜ້ນ. ວັນນະຄະດີທາງໂລກແມ່ນລວມມີບົດເລື່ອງຕ່າງໆ, ນິທານໃນບົດຮ້ອຍແກ້ວ ແລະ ຮ້ອຍກອງ, ແລະ ມະຫາກາຍ ທີ່ໄດ້ຮັບແຮງບັນດານໃຈຈາກບົດເລື່ອງຂອງອິນເດຍ. ວັນນະຄະດີທາງທຳແມ່ນໄດ້ສາຍ

ໝາກນ້ຳເຕົ້າຈາກຕຳນານ ປະດັບປະດາຮົ່ວບາງສ່ວນຂອງທາດຫຼວງ

ຂຶ້ນຈາກຕຳລາທີ່ເປັນທີ່ຍອມຮັບ, ພິທີກຳ, ຕຳລາກ່ຽວກັບກົດໝາຍ, ແລະ ການທຳນາຍດວງຂະຕາ. ເຊັ່ນດຽວກັບ, ວັນນະຄະດີປາກເປົາ ແລະ ເປັນຕົວອັກສອນ, ທັງຢູ່ໃນພາສາລາວ ແລະ ພາສາບາລີ.

ທຳອິດແມ່ນເລີ່ມຈາກໝາກນ້ຳເຕົ້າ

ການສ້າງຕຳນານໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນແມ່ນມີໝາກນ້ຳເຕົ້າ, ໝາກນ້ຳຫຼື ໝາກນ້ຳເຕົ້າ (*Lagenaria vulgaris*), ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນພືດຕະກູນໝາກແຕງ, ໝາກອີ ທີ່ພົບໃນລາວ. ມັນມີດອກສີຂາວ ແລະ ມີຮູບຮ່າງທີ່ປຸງແປງໄດ້, ບາງຄັ້ງມັນກໍ່ມີຜິວທີ່ກຸ້ງ ມີຮູບຮ່າງໂຄ້ງ ມັນສອບອນທີ່ບໍ່ສະເໝີກັນ, ດານເທິງສຸດມີຂະໜາດນອຍກວ່າ, (ໝາກນ້ຳເຕົ້າຂອງພະທຸດົງ), ແລະ ບາງເທື່ອແມ່ນມີຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າ, ດານລຸ່ມມີ ແລະ ມີງວງຍາວ (ໝາກນ້ຳເຕົ້າມີງວງ).

ໝາກນ້ຳເຕົ້າເງິນ ນ້ຳເຕົ້າທອງ ສັນຍາລັກແຫ່ງຄວາມເປັນມະນຸດໃນພິທີກຳບາງຢ່າງ ຕົ້ນຝາງແດງ ເຊິ່ງຄຸມສະຕາຂອງເມືອງຫຼວງພະບາງ

ເສົາຫຼັກເມືອງຫຼວງພະບາງແມ່ນເຮັດມາຈາກໄມ້ດູ່

ເປືອກຂອງມັນແຂງ ແລະ ເປັນໄມ້ ໃນຂະນະທີ່ຈາວເປັນສີຂາວ, ຄືກັນກັບຟອງນ້ຳ ແລະ ມີລິດຈິດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍມີ ຄົນກິນໝາກນ້ຳເຕົ້າ ແລະ ເມື່ອຕາກແຫ້ງແລ້ວ ສວນໃຫຍ່ ມັນຖືກ ນຳໃຊ້ເປັນພາຊະນະ ຫຼື ເປັນເຄື່ອງດົນຕີ (ເປັນເຄື່ອງສະທອນສຽງ ສຳລັບໃຊ້ປາກເປົ່າ). ມີຕຳນານຈຳນວນຫຼາຍທີ່ບອກເລົ່າກ່ຽວກັບ ຕົ້ນກຳເນີດຂອງຄົນລາວ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້: ເທວະດາ ໄດ້ມອບຄວາຍໃຫ້ແກ ຄົນປ່າ ແລະ ຄົນທີ່ບໍ່ມີຫຍັງແຕກຕ່າງກັນ, ເຊິ່ງເມື່ອເວລາມັນຕາຍໄປແມ່ນໄດ້ຖອນເຄືອໝາກນ້ຳເຕົ້າສາມ ໜ່ວຍອອກຈາກຮູດັງຂອງມັນ. ເຊິ່ງຕໍ່ມາມັນໄດ້ໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ເມື່ອພວກມັນສຸກ, ພວກມັນໄດ້ກາຍເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມສິວິໄລ ຜູ້ທີ່ມີວັດທະນະທຳທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແຕ່ວ່າໄດ້ສູນເສຍການເຊື່ອມຕໍ່ ກັບສະຫວັນຂອງພວກເຂົາ. ໃນອີກຕຳນານໜຶ່ງເວົ້າວ່າ, ນ້ຳຖວມ ແມ່ນປະສົງຂອງເທວະດາ, ຄົນໄດ້ໄປຢູ່ໃນລຳຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີຮູ, ແລະ ຫອຍຕາມກິ່ງການຂອງຕົ້ນໝາກເດືອນ ແລະ ເຝົ້າເບິ່ງນ້ຳຖວມ

ຜ່ານຮອຍແຕກຂອງໄມ້. ໃນເວລານ້ຳບົກລົງ, ຍິງສາວຜູ້ໜຶ່ງທີ່ລອດ ຊີວິດຈາກນ້ຳຖວມໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດນ້ຳເຕົ້າສອງໜ່ວຍ, ເຊິ່ງໄດ້ ກໍ່ໃຫ້ເກີດເຊື້ອຊາດໃໝ່ຂອງມະນຸດ. ເມືອງຕ່າງໆກໍມີຕຳນານທີ່ມາຄືກັນ ແລະ ອັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນຫຼາຍທີ່ ສຸດແມ່ນເມືອງຫຼວງພະບາງ. ດົນມາແລ້ວ, ມີພະສິງຂຸອກທາ ສະຖານທີ່ເພື່ອຕັ້ງເມືອງຫຼວງຂອງອານາຈັກ. ເຊິ່ງຢູ່ບ່ອນທີ່ບັນຈົບ ກັນຂອງນ້ຳຄານ ແລະ ນ້ຳຂອງ ພວກເຂົາໄດ້ເຫັນ“ຕົ້ນຝາງແດງຂະ ໜາດໃຫຍ່ ມີດອກປົກຫຸ້ມຢູ່ຕະຫຼອດ ສວຍງາມຄືກັບດອກໄມ້ທີ່ ເຮັດມາຈາກທອງແດງ.” ຢູ່ທີ່ຈຸດນັ້ນ, ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຕັ້ງເສົາເງິນ ເສົາຄຳ ເພື່ອຕັ້ງເປັນບານ, ເຊິ່ງຕໍ່ມາໄດ້ເອີ້ນວ່າ ຊຽງດົງ ຊຽງທອງ, ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍວ່າ “ເມືອງແຫຼ່ງດົງ (ແມ່ນ້ຳ) ແລະ ເມືອງແຫ່ງ ຕົ້ນຝາງແດງ”. ຍັງບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າ ຍ້ອນຫຍັງຄວາມໝາຍນີ້ຈຶ່ງເປັນ ທີ່ຍອມຮັບກັນຢ່າງກວາງຂວາງ, ເຊິ່ງຕົ້ນຝາງແດງເປັນຂອງຄົນ ມາດາກາສກາ, ແລະ ເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ສວຍງາມຫຼາຍ ເປັນຂອງຄອບ

ຄົວທີ່ມີຊາດຕະກູນ ທັງຍັງມີດອກ “ຝາງ” ແລະ ມັນຖືກ ເອີ້ນວ່າ ຕົ້ນທອງ (*Erythrina stricta*) ຫຼື, ຕາມຕົວອັກສອນແມ່ນ ຕົ້ນຝາງແດງ”. ມີທີ່ຕັ້ງອັນງົດງາມຂອງດອກໄມ້ເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ເທິງພູທີ່ສັກສິດ (ພູສີ) ຢູ່ໃຈກາງເມືອງຫຼວງພະບາງເຊິ່ງເປັນບ່ອນປົກຄອງເມືອງຫຼວງເກົ່າ. ອີກຕຳນານໜຶ່ງກ່ຽວກັບການສາງເມືອງຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງຂຽນ ໂດຍ Amphay Doré, ວາມີແມ່ມານຜູ້ໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຖືກເລືອກໃຫ້ເປັນ ຕົວແທນຂອງເມືອງ, ແລະ ຫຼັງຈາກແທຜ່ານເມືອງແລ້ວ, ໄດ້ຖືກ ນຳຕົວໄປທີ່ ຫຼຸມໃຫຍ່ ແລະ ຖືກໂຍນລົງໄປ. ຫຼັງຈາກນັ້ນໄດ້ເອົາເສົາໄມ້ດູ່ (*Pterocarpus macrocarpus*) ຕັ້ງໃສ່ ບ່ອນທີ່ນາງເສຍຊີວິດ. ຍ້ອນຜົນຂອງຕຳນານອັນນີ້ບໍ່ ທີ່ເຮັດໃຫ້ ມີວິນຍານຂອງເສົາ ແລະ ເສົາເຮືອນເອກຂອງບານຂອງຄົນລາວ ຕອງໄດ້ເຮັດມາຈາກໄມ້ດູ່? ຍັງກ່າວຂານຕື່ມອີກວ່າກອງວັດຂອງ ເມືອງແມ່ນຕ້ອງເຮັດດ້ວຍໄມ້ຂະນິດນີ້. ມີການນຳໃຊ້ “ໄມ້ດູ່ຂອງພະມ່າ” ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ມີການ

ຕັດໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຖືກຂາຍໄປຍັງປະເທດເພື່ອນ
ບານ. ການເກີດ ແລະ ພື້ນຄົນຊົບ ທີ່ເກີດຈາກຕົ້ນໄມ້ໃນວັນນະ
ຄະດີຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ແມ່ນພົບໄດ້ບໍ່ຍາກບານໃດ.
ຢູ່ໃນລາວ, ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບເຈົ້າຊາຍສີອົງ ທີ່ເກີດຈາກຈຳປາ
ສີ່ຕົ້ນແມ່ນຍັງຄົງຢູ່ ແລະ ຍັງເລົ່າຂານກັນດີຢູ່ໃນງານປະນາກິດ
ສົບ. (cf. ຜາຕັດແກ່ ຈິດໝາຍຂາວໃນອັງກິດ # 11).

ຕົ້ນຕານ ແລະ ລິງ

ເລື່ອງເລົ່າ ແລະ ຕຳນານສີສັນຂອງເລື່ອງເລົ່າ
ຕ່າງໆ ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນໜຶ່ງໃນສິ່ງມະຫັດສະຈັນ ແລະ ເລື່ອງນົກ
ຝັນ, ແລະ ບໍ່ວ່າມັນຈະເປັນເລື່ອງຕະລືກຂົບຂັນ, ກ່ຽວກັບສິນລະທຳ
ທີ່ ມະຫາກາບ, ພວກມັນແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນໂລກຂອງອາຄົມເວດມິນ
ເຊິ່ງດ້ານຕັກກະວິທະຍາແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນພຽງເລັກນ້ອຍ. ພວກ
ມັນໄດ້ບອກເລົ່າເລື່ອງລາວຂອງກິດເປັນທຳຕາຍຕົວຂອງໂລກມະ
ນຸດທີ່ເປັນຢູ່. ບາງຄັ້ງມັນຢູ່ໃນຮູບ ຢູ່ສະຖານທີ່ສິວິໄລເຊິ່ງເປັນບ່ອນ
ທີ່ເຈົ້າຍິງ ແລະ ເຈົ້າຊາຍອາໄສຢູ່ໃນສວງສະຫວັນທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍ
ດອກໄມ້ທີ່ສວຍສົດງົດງາມ ແລະ ນ້ຳອົບນ້ຳຫອມ ແລະ ບາງຄັ້ງ
ກໍຢູ່ໃນຮູບຂອງປາດົງພົງໄພ, ເປັນບ່ອນທີ່ອັນຕະລາຍ ບ່ອນທີ່
ວິລະບູລຸດໄດ້ຄົ້ນພົບສິ່ງວິເສດໃນຕົວຂອງພວກເຂົາ. ຍົກຕົວຢ່າງ,
ໃນເລື່ອງສິນໄຊ, ເລື່ອງເລົ່າໃນບົດຮອຍກອນ, ມິດອກໄມ້ທີ່ບໍ່ເປັນທີ່
ຮັກ. ວິລະບູລຸດໄດ້ເຂົ້າໄປໃນ “ສວນດອກໄມ້”, ມອບ “ຂໍດອກໄມ້”
ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຍິງສາວ “ກິນຫອມຫວນທີ່ເຕັມສວນໄດ້ໄຊຍູໄປຍັງທາງ
ພາກໃຕ້ຂອງເມືອງ”, ແລະ “ກະສັດທີ່ເປັນທີ່ຫຼົງໄຫຼແມ່ນອອມຮອບ
ຄົນຮັກຂອງລາວດວຍດອກໄມ້ ແລະ ການເອົາອີກເອົາໃຈ” ໃນທາງ
ກັບກັນ, ວິລະບູລຸດໄດ້ອອກໄປຍັງສະຖານທີ່ທາງໄກຈາກບ້ານເກີດ
ຂອງພວກເຂົາ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ພວກເຂົາໄດ້ປະເຊີນກັບປາ ຕົບໜາ

ຕົ້ນໄຊແມ່ນມັກຖືກກ່າວຢູ່ໃນບົດເລື່ອງຕ່າງໆເລື້ອຍໆ

ເຕັມໄປດ້ວຍສັດສາວາສິ່ງທີ່ເບິ່ງບໍ່ເຫັນ ແລະ ອັນຕະລາຍ.
ພຶດຕາງໆທີ່ຫາຍາກທີ່ໂຕກ່າວຢູ່ໃນບົດເລື່ອງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີຫຼາຍ
ໃນຊີວິດປະຈຳວັນ; ເຂົ້າເຊິ່ງເປັນຕົວແທນຂອງຄວາມສຳເລັດ ຫຼື
ຕົ້ນຕານ, ເຊິ່ງເປັນຕົວແທນຂອງຄວາມຫອມຫວານຂອງຊີວິດ.
ໄມ້ໄຜກໍມັກຖືກກ່າວເຖິງຢູ່ເລື້ອຍໆ ເຊິ່ງຖືເປັນພາຫະນະສຳລັບ
ຢາວິເສດ, ເຫຼົ້າ, ນ້ຳ ຫຼື ເຂົ້າ. ຄວາມຍາກລຳບາກຂອງຊີວິດໃນ
ຖິ່ນທຸລະກັນດານແມ່ນຖືກບັນທຶກໄວ້ໃນຮູບແບບຂອງການຊອກ
ຫາເຜື້ອກຫາມັນ ແລະ ແນວພິດຜັກ.
ສະຫວ່າງ ພິນິດ ໄດ້ເກັບກຳ ແລະ ແປ ເລື່ອງເລົ່າ ແລະ ຕຳນານ
ຕ່າງໆຂອງລາວ ເປັນສອງພາສາ. ເຊິ່ງຫຼາຍຄັ້ງແມ່ນໄດ້ກ່າວເຖິງ
ຕົ້ນໝາກເດື່ອ, ເຊິ່ງເປັນຄຳທີ່ຂ້ອນຂ້າງຄຸມເຄືອ ມັນມີຢ່າງໜ້ອຍ
50 ສາຍພັນຢູ່ລາວ. ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ໃນເລື່ອງເລົ່າທີ່ມີຊື່ວ່າ ຂຸນລໍ ກັບ
ນາງອິ້ວ, ມີຕົ້ນໄຊໃຫຍ່ (*Ficus benghalensis*) ເຊິ່ງເປັນເຮືອນຮັກຂອງ
ຍິງໜຸ່ມຊາຍໜຸ່ມຄູໜຶ່ງ. Louis Finot, ເອີ້ນອັນນີ້ວ່າຕົ້ນໄພ (*Ban-
yan nigroda*) ເຊິ່ງກັນ, ຫຼັງຈາກຊື່ໃນພາສາສັນສະກິດຂອງມັນ, ໃນ
ເລື່ອງເລົ່າທີ່ມີຊື່ວ່າ ວິນຍານນາງໄມ້ຂອງຕົ້ນໝາກເດື່ອ, ເຊິ່ງຜູ້ຊາຍ
ໄດ້ຖືກເຮັດໃຫ້ຫຼົງເຊື່ອ ແລະ ຖືກຂ້າໂດຍນາງໄມ້ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຕົ້ນ
ໄມ້ນີ້. ເລື່ອງເລົ່າທີ່ມີຊື່ວ່າ ພະສິງເຖົ້າ ແລະ ໝາກມີ ເປັນເລື່ອງເລົ່າ
ຕາລິກ ກ່ຽວກັບການພະຈິນໄພຂອງພະສິງສູງອາຍຸຜູ້ທີ່ “ໂລບມາກ
ແລະ ເຂົ້າຂ້າງຕີນເອງ” ແລະ ຈິວ ຜູ້ທີ່ມວນຊົນກັບການແກ້ແຄ້ນ
ພະອາຈານຂອງຕົນ ໂດຍການໃຊ້ໝາກມີ (*Artocarpus heterophyl-
lus*). ຍອນວ່າຈິວນ້ອຍ ບໍ່ຮູ້ວິທີທີ່ຖືກຕ້ອງໃນການເອົາໝາກໄມ້ສຸກ
ເພື່ອໄປຖວາຍໃຫ້ພະອາຈານຂອງຕົນຈຶ່ງຖືກສັບໝາກກອກໃສ່ຫິວ.
ເມື່ອມີໂອກາດ ນຳໄປຖວາຍອີກເທື່ອໃໝ່, ແຕ່ວ່າເທື່ອນີ້ ເປັນໝາກ
ໄມ້ທີ່ຍັງດິບສີຂຽວຢູ່, ລາວຕິພະສິງເຖົ້າດ້ວຍໝາກໄມ້ນັ້ນ ແລະ
ລອງຄິດເບິ່ງວ່າໝາກມີນັ້ນໜັກຫຼາຍກິໂລ, ແລ້ວພະສິງເຖົ້ານັ້ນ
ຈະເຈັບຊຳໃດ. ຊີວິດປະຈຳວັນຂອງຄົນລາວທີ່ເຄີຍເປັນ, ຈົນກະທັ້ງ

ໃນປະຈຸບັນ, ແມ່ນກ້ວໄປວຽນມາຢູ່ກັບການຄົ້ນຄວ້າ (ຄົ້ນຄວ້າ). ປະເພນີກິດຈະວັດອັນນີ້ແມ່ນພົບເຫັນຢູ່ໃນເລື່ອງເລົ່າຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນເລື່ອງທີ່ຕອນຜູ້ຂາຍໝາກຂາຍພູຂອງຈັນດາປູຣີ ໄດ້ປຽນກ່ອນຫິນເປັນຄໍາ ແລະ ໃນເວລາຕໍ່ມາລາວໄດ້ກາຍເປັນພະຍາ ແລະ ໄດ້ສ້າງວັດຂຽງທອງ ແລະ ພະທາດຈອມສີ ຢູ່ຫຼວງພະບາງ. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຕົ້ນໝາກພາວ, ຕົ້ນຕານແມ່ນເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ. ຢູ່ໃນເລື່ອງ ລິງ ແລະ ຕົ້ນຕານ, ຄົນຕັດໄມ້ຈຳນວນ ໜຶ່ງໄດ້ເລີ່ມຕັດ ກິກຕານ (*Borassus fabellifer*), ໂດຍໄດ້ຕອກລີ້ມເຂົ້າ ໄປໃນລໍາຕົ້ນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນໄດ້ກັບໄປກິນເຂົ້າສ່ວຍ. ມີລິງໂຕໜຶ່ງເຂົ້າມາ ແລະ ໄດ້ດຶງລີ້ມອອກ, ແລະ ແລ້ວທັງສອງສ່ວນ ຂອງຕົ້ນຕານກໍລີ້ມລິງມາທັບເອົາຄືງຂອງຕົນ ແລະ ຂໍາລາວເອງ. “ບໍ່ວ່າເຈົ້າຈະເຮັດຫຍັງກໍຕາມ, ເຈົ້າບໍ່ສາມາດໜີໂຊກຊະຕາກໍາຂອງ ຕົນເອງໄດ້”. ຄົນລາວແມ່ນມີຄວາມຫຼົງໄຫຼກ່ຽວກັບເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບ ຄວາມຍຸຕິທໍາ ເຊິ່ງຖ້າເປັນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກແມ່ນຈະຖືກ ນໍາໄປຫາສານຂອງພະຍາ ເຊິ່ງເປັນບອນທີ່ພະຍາເປັນຜູ້ຕັດສິນ ຫຼື ໂດຍຜູ້ທີ່ມີປັນຍາຂອງສານ. ມີຊາຍຄົນໜຶ່ງປີນຂຶ້ນຕົ້ນໝາກມວງ (*Mangifera indica*) ເພື່ອປິດເອົາໝາກມວງ ແລະ ລາວໄດ້ເສຍການ ຊິງຕົວ ແຕ່ວາລາວສາມາດຈັບເອົາງ່າໜຶ່ງໄດ້ ຈາກບອນທີ່ລາວ ແຂວນຢູ່. ມີຄວາມຊ້າງທີ່ມາພອມກັບຊາງ. ຄວາມຊ້າງໄດ້ພະຍາ ຍາມຊວຍຊາຍຄົນນັ້ນ ໂດຍການຄວາເອົາຂາຂອງລາວ ແລະ ໃນທີ່ ສູດລາວກໍແຂວນຕົນເອງຢູ່ກາງອາກາດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ມີນາຍພານ ຜູ້ໜຶ່ງເຂົ້າມາຊວຍພວກເຂົາທັງສອງອອກຈາກສະຖານະການສຸກ ເສີນ. ຄໍາຖາມຫຼັງຈາກນັ້ນກໍຄືວາຜູ້ໃດຄວນຈະໄດ້ຮັບຄາຕອບແທນ ສໍາລັບການຊວຍ ເຫຼືອຄັ້ງນີ້.

- 1 ໝາກມ້າກາຍມາເປັນອາວຸດ ຢູ່ໃນມືຂອງຈິວນ້ອຍອວດດີ
- 2 ຕົ້ນຕານທີ່ຂໍາລິງອັບປັນຍາ
- 3 ຊາຍຜູ້ເດັດໝາກມວງ ກໍາລັງແຂວນຢູ່ງ່າໄມ້, ກໍາລັງລໍຖ້າໃຫ້ຄົນມາຊ່ວຍ
- 4 ຄົນຂາຍໝາກຂາຍພູຂອງກັນດາປູຣີ

ຄໍາທວາຍມັກຈະເປັນປະເພດຄວາມມັກຮັກ ໃນຂະນະທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນກ່ຽວກັບສັດ, ບາງຄັ້ງກໍ່ແມ່ນກ່ຽວກັບເຄື່ອງປູກຂອງຝັງ. ໃນການຕໍ່ສູ້ດານວາທະ ລະຫວ່າງ ນາງກາດໍາ ແລະ ທາວຂີ້ກະເດືອນ, ລາວຖາມນາງວ່າ “ແມ່ນຫຍັງທີ່ເປົາກວາສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງທີ່ເປັນແສງ?”, ແລະ ນາງຕອບວ່າ, “ເງົາຂອງໝາກຝາຍທີ່ຕົກລົງມາ.” ຄໍາຕອບນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ດີພໍປານໃດ, ດັ່ງນັ້ນ ໝໍຢາທີ່ມີຄວາມຮູ້ຈິງຕອບຂຶ້ນວ່າ, “ອັນທີ່ເປົາກວານັ້ນແມ່ນແສງ, ທີ່ບໍ່ລິສຸດ, ບໍ່ມີບາບ ຫຼື ຄວາມຜິດ.” ໝາກຝາຍທີ່ຕົກລົງມາ ແລະ ຈົ່ງທີ່ຕົກລົງມາທີ່ມີດອກສີແດງມີຝັກ, ເຊິ່ງມີອັດຕາຜົນຜະລິດການບັນຈຸທີ່ມີຄຸນນະພາບໜ້ອຍກວ່າຈົ່ງ (Ceiba pentandra). ໃນພາສາລາວສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ເອີ້ນວ່າ ຕົ້ນຈົ່ງປ່າ ແລະ ຕົ້ນຈົ່ງບານຕາມລຳດັບ.

ຕົ້ນຈົ່ງບ້ານທີ່ພວມຢູ່ໃນດອກ

ດ້ານລຸ່ມ: ໝາກຂອງຕົ້ນຈົ່ງປ່າ

ປ່າດົງຂອງສາດສະໜາ ແລະ ບົດເລື່ອງທີ່ເປັນຫຼັກຄຳສອນ Louis Finot ເວົ້າວ່າ “ສິນຂອງພຸດທະນິກກະຊົນ ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງງ່າຍທີ່ຈະສຶກສາ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ໝົດກຳລັງໃຈໄປ ແຕ່ວ່າມັນກໍ່ໜ້າສົນໃຈຫຼາຍທີ່ສຸດກ່ຽວກັບຂອບເຂດ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມງວດຂອງມັນ,” ລາວໄດ້ສຶກສາເລື່ອງລາວເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ໃນລາວເປັນເວລາເກືອບ 100 ປີ ຜ່ານມາແລ້ວ. ເປັນໄປໄດ້ວ່າມັນອາດເປັນປີ (1917), ສວນຂ້າພະເຈົ້າ ແມ່ນຍັງຈະສືບຕໍ່ເຮັດການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບພິກສາສາດກ່ຽວກັບປາຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ເປັນຕຳນານນີ້ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີຢູ່ຈົງຕໍ່ໄປ.

ປ່າມະຫັດສະຈັນ ມີຕົ້ນໄມ້ໃນຕຳນານທີ່ນັບບໍ່ຖ້ວນ ຢູ່ໃນວັນນະຄະດີ ຂອງອິນເດຍບູຮານ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສາມາດພົບເຫັນຢູ່ໃນບົດເລື່ອງທາງໂລກ ແລະ ທາງທຳຂອງລາວເຊັ່ນດຽວກັນ. ຕົ້ນກະລາພິກກຳແມ່ນໜຶ່ງໃນນີ້. ຊື່ນີ້ແມ່ນປະກອບດ້ວຍສອງຄຳສັບຂອງພາສາສັນສະກິດ; ກາປາ, ຫຼື ກາລະ, (ຝົນຟ້າອາກາດ) ແລະ ພິກສາ, (ຕົ້ນໄມ້) ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍວ່າ “ຕົ້ນໄມ້ແຫ່ງການເວລາຂອງຈັກ ກະວານ” ແລະ ມາຈາກຕຳນານທີ່ກ່າວວ່າສາມາດພົບເຫັນເງິນທອງຢູ່ໃນຕົ້ນໄມ້ນີ້.

ຕົ້ນມະນີໂຄດ ແມ່ນຖືກປົກຫຸ້ມດ້ວຍແກ້ວປະເສີດ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕຢູ່ໃນສວນມະຫັດສະຈັນ ເຊິ່ງຜູ້ໃດເກັບໄດ້ພຽງໝາກຂອງມັນ ແມ່ນຈະກາຍເປັນຄົນຮັ່ງມີ ແລະ ມີຄວາມສຸກ. ມັນຍັງສາມາດພົບເຫັນໄດ້ຢູ່ໃນຫຼາຍໆພາກໃນເລື່ອງ ພະຮັກ ພະຣາມ, ເຊິ່ງແມ່ນຮາມາຍານໃນແບບສະບັບຂອງລາວ, ທີ່ເວົ້າກ່ຽວກັບການກຳເນີດຂອງມະນຸດ. ກິ່ງງາຕ່າງໆຂອງຕົ້ນມະນີໂຄດ ແມ່ນເຕີບໂຕທັງໃນແນວຕັ້ງ ແລະ ແນວນອນ ເພື່ອຊີ້ໄປຍັງທຸກຈຸດຂອງເຂັມທິດ. ໝາກທີ່ເຕີບໃຫຍ່ໃນກິ່ງງາທີ່ອອກຕາມແນວນອນ, ປຽນຄົນໃຫ້ເປັນສັດ

ຕົ້ນໄມ້ໃນຕຳນານທີ່ກ່າວເຖິງ ທີ່ມີໝາກ ແລະ ສັດທີ່ແປກປະຫຼາດ

ຖ້າວ່າກິນເຂົ້າໄປ ແລະ ສ່ວນທີ່ເກີດຈາກແນວຕັ້ງແມ່ນເຮັດໃຫ້ກາຍເປັນມະນຸດ. ມີໜຶ່ງ ເມື່ອພະຣາມ, ຢູ່ໃນຄວາມໂສກເສົ້າເປັນຢ່າງຍິ່ງ, ໄດ້ຊັດເຊເຂົ້າໄປໃນປ່າ, ແລະ ໄດ້ກິນໝາກໄມ້ຈາກຕົ້ນໄມ້ທີ່ແປກປະ ຫຼາດນີ້ ແລະ ໄດ້ກາຍເປັນໂຕລຶງ ແລະ ໄດ້ໃຫ້ກຳເນີດ

ດ້ານຂວາ:ຕົ້ນໄມ້ປະຫຼາດ ແຕ່ວ່າມີຢູ່ຈົງ

ຕົ້ນໝາກຄາຍທີ່ຖືວ່າເປັນຕົ້ນໄມ້ໃນຕໍານານ

ທະນູມານ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ມີສໍາພັນກັບລົງໂຕເມຍ, ເຊິ່ງຕົວນາງເອງ ກໍ່ຖືກເປັນເຫຍື່ອຂອງອໍານາດເວດມິນເຊັ່ນກັນ.

ຕົ້ນໄມ້ຂອງພະພຸດທະອົງ ຢູ່ໃນບົດເລື່ອງຂອງຊາວພຸດທະນິກາະ ຊິນ, ຊີວິດຂອງນັກປາດເບິ່ງຄືວ່າຈະບັນລຸຢູ່ຕົ້ນໄມ້ ໄປສູ່ຕົ້ນໄມ້ ໂດຍຜ່ານຫຼັກສູດຂອງການເລີ່ມຕົ້ນທີ່ນໍາໄປສູ່ການຕັດສະຮູ້ ການເກີດ, ໃນຊ່ວງຂອງການນັ່ງສະມະທິ, ການຕາຍ, ທັງໝົດນີ້ແມ່ນ ເກີດຂຶ້ນຢູ່ກ່ອນຕົ້ນກະລາ (çála), ເຊິ່ງແມ່ນຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ ເປັນຕໍານານ, ແລະ ມັກຈະສັບສົນກັນກັບ ຕົ້ນມະນີໂຄດ. ແຕ່ໃນ ຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ນັກຂຽນບາງຄົນພະຍາຍາມຮວບຮວມເອົາ ຕົ້ນໄມ້ສັກສິດເຂົ້າຢູ່ໃນຄວາມເປັນຈິງດ້ານພິກສາສາດ ແລະ ໄດ້ ໃຫ້ຊື່ທາງວິທະຍາສາດ ເຊັ່ນ *Shorea robusta*, *Casia bakeriana* ຫຼື ແມ່ນກະທັ່ງ *Couroupita gianensis*, ທີ່ເປັນຕົ້ນໄມ້ຕ່າງປະເທດ, ເຊິ່ງ ມີຖິ່ນກໍາເນີດມາຈາກເຂດຮ່ອນໃນອາເມລິກາ. ຕົ້ນໂພ (Ficus religiosa) ເປັນຕົ້ນໄມ້ສຸດທ້າຍຂອງບົດຂຽນນີ້ ແລະ

ຕົ້ນກະໂດນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຕົ້ນໄມ້ທີ່ພະພຸດທະເຈົ້າໄດ້ປະຕິບັດສະມາທິຢູ່ກ່ອນ

ມັນແມ່ນຕົ້ນໄມ້ແຫ່ງປັນຍາ (ບາລີ « ໂບ », ລາວ « ໂພ » ສັນສະກິດ « ໂບທິ »). ເຊິ່ງແມ່ນພະພຸດທະເຈົ້ານັ້ນເອງ ໃນເວລາ ດຽວກັນທັງໄດ້ບັນລຸ ແລະ ຕັດສະຮູ້. ດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງພົບໄດ້ບົດບາດ ຂອງຕົ້ນໂພ ໂດຍຜ່ານຫຼັກຄໍາສອນຕ່າງ. (cf. ຜາຕັດແກ ຈິດໝາຍຂາວໃນອັງກິດ #4). ບົດເລື່ອງຂອງລາວ ແລະ ໄທ ໄດ້ບອກພວກເຮົາກ່ຽວກັບພະພຸດ ທະເຈົ້າ, ຫຼັງຈາກການຕັດສະຮູ້, ໄດ້ປະຕິ ບັດສະມາທິເປັນເວລາ ສາມອາທິດ ຢູ່ກ່ອນຕົ້ນໄຮ (Ficus benghalensis), ຜ່ານອາທິດທີ່ສີ ຢູ່ກ່ອນຕົ້ນ ມວງແມງວັນ (Buchanania latifolia), ໃນລະຫວ່າງອາທິດ ທີ່ຫາ ພະອົງ ໄດ້ນັ່ງປະທັບຢູ່ກ່ອນຕົ້ນໝາກເດືອ (Ficus racemosa). ອາທິດທີ່ຫຼັກແມ່ນຢູ່ກ່ອນຕົ້ນກະໂດນນໍ້າ (Barringtonia acutangula) ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ພະຍານາກເຈັດທົວ ໄດ້ປົກປັກຮັກສາພະອົງ ແລະ ອາທິດທີ່ເຈັດຢູ່ກ່ອນຕົ້ນສະກູນ (Mimusops elengi) ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ ພະອິນ ໄດ້ຖວາຍໝາກໄມ້ຈໍານວນໜຶ່ງໃຫ້ແກພະອົງ. ໃນນີ້

ພະພຸດທະເຈົ້າຍັງໄດ້ປະຕິບັດສະມາທິຢູ່ກ່ອນຕົ້ນມວງແມງວັນ

ພຸດເຮົາໄດ້ຄົ້ນພົບ ຕົ້ນໝາກເດືອແມ່ນມີສອງຊື່; ຕົ້ນໄຊແມ່ນໄດ້ ກາວມາແລ້ວ ແລະ ຕົ້ນເດືອ ທີ່ເກີດເປັນ ໝາກປອມມິນ, ເປັນ ໝາກເດືອທີ່ກິນໄດ້ ທີ່ເກີດຕາມລໍາຕົ້ນ. ມັນຍັງຖືວ່າເປັນບ່ອນຢູ່ ອາໄສທີ່ມັກຂອງວິນຍານ. ຕົ້ນກະໂດນນໍ້າແມ່ນຈະຖືກອ້າງຢູ່ໃນ ເລື່ອງຕ່າງໆ ພາຍໃຕ້ຊື່ຕົ້ນໂອກຂອງອິນເດຍ ຍ້ອນວ່າໄມ້ຂອງມັນ ຄືກັນກັບຕົ້ນໂອກຂອງເອີຣົບ. ໃນບາງເລື່ອງ ມັນຖືວ່າເປັນຕົ້ນໄມ້ ແຫ່ງການຕັດສະຮູ້. ຕົ້ນສະກູນ ມີດອກສີຂາວສວຍງາມ ມີກິ່ນຫອມ, ເຊິ່ງຖືກເຮັດເປັນມາໄລເກົ່າເຜີ້ມຂອງສຸພາບສະຕິ. ເຊິ່ງປະຈຸບັນ ນີ້ບໍ່ຄອຍເຮັດແລ້ວ, ອາດເປັນຍ້ອນວ່າ ຄົນໄທຖືກັນວ່າມັນເປັນ ໂຊກຮ້າຍ. ຕົ້ນມວງແມງວັນ ງົດງາມດ້ວຍດອກສີຂາວຂອງມັນທີ່ ມີຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ, ເຊິ່ງຈະບານໃນປາຍລະດູແລ້ງ. ຕົ້ນໄມ້ອື່ນໆ ອີກຫຼວງຫຼາຍຍັງຖືກອ້າງຢູ່ໃນບົດເລື່ອງຕ່າງໆ ທີ່ເລົ່າເຖິງຊີວິດ ຂອງຜູ້ຮອບຮູ້, ລວມທັງ, ຕົ້ນມວງ, ຕົ້ນຂາມ ແລະ ຕົ້ນ ໝາກຈຽງ (Eugenia spp.). ຊື່ຂອງອິນສຸດທ້າຍນີ້ແມ່ນຍົມມາຈາກພາສາ

ສັນສະກິດ ຈຳບູ (*jambu*), ເຊິ່ງເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ເປັນຕໍານານບູຮານຂອງອິນເດຍທີ່ມີຂະໜາດພິເສດ. ກິ່ງການຂອງມັນຍື່ນອອກໄປທາງແມ່ນ້ຳທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່, ແລະ ໝາກຂອງມັນທີ່ມີແກນສີທອງແມ່ນຄວາມເປັນອຳມະຕະ. ບໍ່ມີຫຍັງທີ່ໜ້າອີດົມໄປກ່ວາປະເພນີ ພຸດທະນິກະຊົນໄດ້ລົງທຶນເອົາຕົ້ນໄມ້ນີ້ເຮັດບອນປະຕິບັດສະມາທິບູນທຳອິດຂອງພະພຸດທະອົງ, ເຊິ່ງເປັນຮົ່ມເງົາ ເພື່ອເປັນສິ່ງຄຸ້ມກັນໃຫ້ແກ່ພະອົງເປັນເວລາດົນນານ. ໝາກຈຽງຫຼາຍສາຍພັນແມ່ນຖືກພົບເຫັນຢູ່ໃນລາວ, ທັງປູກເອົາ ແລະ ຢູ່ປ່າ. ໂດຍທົ່ວໄປເປັນຕົ້ນໄມ້ສູງປານກາງ ມີໃບເປັນຮູບແຫຼມ ແລະ ມີດອກສີຂາວຄືຮູບເຫັດສວຍງາມ, ແຊກກັບສີຂຽວ ຫຼື ບົວ ໂດຍອີງຕາມສາຍພັນ. ໝາກທີ່ຮູບຮ່າງຄືກັນກັບໝາກສາລີ້ ແຕ່ເອີ້ນວ່າ 'ໝາກໂປມ', ຫຼື ແອັບເປັນ ໃນພາສາ ຝຣັ່ງ.

ດອກບົວ
 ຄຽງຄູ່ກັບຕົ້ນໄພ, ພືດທີ່ເປັນສັນຍາລັກຂອງຊາວພຸດອີກອັນໜຶ່ງແມ່ນດອກບົວ ເຊິ່ງມັນມີສອງຂົງເຂດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ. ໃນວັນນະຄະດີທາງໂລກ, ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ເປັນຮູບແບບຂອງກິ່ນຫອມທີ່ສູງສົ່ງທີ່ສຸດ, ໂດຍປົກກະຕິແມ່ນຈະໃຊ້ຮວມກັບໄມ້ຈັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອກະສັດຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່ໄດ້ກາວ, ໄດ້ໃຊ້ກິ່ນຫອມເພື່ອປັບອາກາດ ໂດຍກິ່ນຫອມຂອງດອກບົວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍຂອງຕົນຫອມອົບອວນດ້ວຍໄມ້ຈັນ. ອີງໃສ່ກົດເກນຂອງບຸນກຸສິນ, “ຖ້າວ່າຜູ້ໃດໄດ້ຮັບພອນຈາກແກວສາມປະການຮ່າງກາຍຂອງເຂົາຈະສົ່ງກິ່ນຫອມຂອງໄມ້ຈັນ ແລະ ປາກຈະມີກິ່ນຫອມຂອງດອກບົວ.” ແຕ່ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວດອກບົວແມ່ນທັງເປັນຕົວແທນຂອງຫຼັກຄຳສອນຂອງພຸດທະສາດສະໜາ ແລະ ພະພຸດທະອົງເອງ. ເຊິ່ງພະອົງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວິທີການໃນ “ພຣະສູດດອກບົວ” ແລະ ພະອົງໄດ້ຮູ້ແຈ້ງກໍຍອນວ່າ “ເຊັ່ນດຽວກັນກັບດອກບົວທີ່ບໍ່ໄດ້ຕິດຢູ່ກັບ ນ້ຳ ແລະ ຂີ້ຕົມຢູ່ດ້ານລຸ່ມ, ຜູ້ມີປັນຍາກໍບໍ່ໄດ້ຍຶດຕິດກັບຄວາມໂລບທາງກາມ ແລະ ທາງໂລກ.” (cf. ຜາຕັດແກ່ຈິດໝາຍຂາວ ໃນອັງກິດ #3)

ລາງວັນຂອງດອກໄມ້
 ນອກຈາກສິນຂອງສາດສະໜາພຸດແລ້ວ ຍັງມີບົດເລື່ອງຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຖືກສ້າງມາເພື່ອສອນພະສິ່ງ ເຊິ່ງເປັນບົດຮຽນທີ່ສຳຄັນທາງສາດສະໜາ ໂດຍສະເພາະໃນແງຂອງຄຳສອນ. ໃນບັນດາສິ່ງເຫຼົ່ານີ້, ຄຳສອນ ແມ່ນເພື່ອອະທິບາຍໃຫ້ແກ່ພະສິ່ງ ແລະ ສາງຄວາມເລື່ອມໃສກ່ຽວກັບຂໍ້ໄດ້ປຽບໃນການປະຕິບັດການປະພຶດຕົນໃນສາດສະໜາຢ່າງເຄັ່ງຄັດ. ດັ່ງນັ້ນ, ສອນດອກໄມ້, ເຊິ່ງ Finot ໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍວ່າ, “ລາງວັນຂອງດອກໄມ້,” ເຊິ່ງຕົວຢ່າງແມ່ນໃນຮູບແບບຂອງຄຳສຸພາສິດ; “ໃຜທີ່ໄດ້ເດັດດອກໄມ້

ທຸກຂະນິດ ຄືກັນກັບດອກໝາກພ້າວ, ມະລິ, ດອກປະກາລັງ, ດອກບົວ, ດອກກະຖິນ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບລາງວັນຕູອບແຜນທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ຈາກພວກມັນ.” ແລະ ລາວໄດ້ເພີ່ມເຕີມຢູ່ທ້າຍວ່າ “ຜູ້ຂຽນຕົ້ນໝາກຈຽງທີ່ພະພຸດທະເຈົ້າໄດ້ປະທັບຢູ່ໃຕ້ຮົ່ມເງົາຂອງມັນ ພະພຸດທະເຈົ້າກໍປຽບເໝືອນດອກບົວ ທີ່ບໍ່ໄດ້ສຳພັດກັບນ້ຳ ແລະ ຂີ້ຕົມ

ພືດທີ່ເປັນຝັກ ແລະ ລໍາຕົ້ນຂອງສົ້ມປ່ອຍ
ດອກພຸດແມ່ນເປັນທີ່ໄຜ່ຫາ ຍ້ອນກິນຫອມຂອງພວກມັນ

ໄດ້ລະບຸດອກໄມ້ 25 ສາຍພັນ ໃນຊື່ພາສາບາລີ ແລະ ພາສາລາວ ຂອງພວກມັນ. ລາຍລະອຽດທີ່ໜ້າສົນໃຈແມ່ນ ສວນໃຫຍ່ ດອກໄມ້ເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນດອກໄມ້ປ່າ ແລະ ບໍ່ເຄີຍຖືກນໍາໃຊ້ເປັນເຄື່ອງ ຖວາຍບູຊາຂອງຊາວພຸດໃນປະຈຸບັນນີ້.” ດອກຂອງຕົ້ນໝາກພາວ ຫຼື, ແທນທີ່ຈະເປັນຊື່, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຂະໜາດໃຫຍ່, ແມ່ນໄດ້ ຖືກເດັດມາສໍາລັບພິທີແຕ່ງງານໂດຍສະເພາະ. ຕົ້ນໄມ້ປະກາລັງ ເປັນຊື່ຝຣັ່ງ ສໍາລັບຕົ້ນໄມ້ຕະກູນ *Erythrina*. ມະລິ, ເຊິ່ງແທດ ເໝາະກັບຄໍາອະທິບາຍຂອງຫຼາຍໆສາຍພັນຂອງຈໍາພວກມະລິ ຫຼື ດອກພຸດ ແມ່ນຍັງຖືກນໍາໃຊ້ຢູ່ເລື້ອຍໆ ຍ້ອນກິນຫອມຂອງມັນ. ໃນຖານະທີ່ ‘ກະຖິນ’, ເຊິ່ງຢູ່ໃນລາວພວກມັນມີຫຼາຍຈົນນັບບໍ່ ຖວນ, ໃນນັ້ນອັນທີ່ມີຊື່ສຽງແມ່ນສົ້ມປ່ອຍ, (*Acacia concinna*) ເຊິ່ງມີການນໍາໃຊ້ຫຼາຍທັງໃນທາງໂລກ ແລະ ທາງສາດສະໜາ ຕ່າງໆ. ຄໍາອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ ໂດຍ Louis Finot ແມ່ນເປັນທີ່ ໜ້າຜິດຫວັງ ຍ້ອນວ່າ ພວກເຮົາໜ້າຈະໄດ້ບັນດາລາຍຊື່ຂອງດອກ ໄມ້ຕ່າງໆຈາກວັນນະຄະດີ, ແຕ່ວ່າລາວໄດ້ຕັດສິນໃຈວ່າ ມັນບໍ່ມີ ປະໂຫຍດຫຍັງທີ່ຈະຕັ້ງຊື່ໃຫ້ທັງໝົດ ແລະ ຂາພະເຈົ້າກໍບໍ່ສາມາດ ຊອກຫາພວກມັນໄດ້ຢູ່ໃນບົດເລື່ອງຂອງລາວ.

ສະຫຼຸບແລ້ວ, ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ສາມາດຊ່ວຍໄດ້ ແຕ່ສັງເກດເຫັນ ຄວາມຂັດສິນຂອງການອ້າງອີງເຖິງພືດຕົວຈິງທີ່ມີຢູ່ໃນວັນນະຄະ ດີນີ້ ແຕ່ວ່າດ້ານພຶກສາສາດແມ່ນໝົດທົນທາງ, ຈົນຕະນາການທີ່ ກຽວຂອງກັບຄວາມເຊື່ອຂອງບັນພະບູລຸດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ສ້າງຈັກ ກະວານທີ່ວິເສດນີ້ຂຶ້ນມາໃໝ່ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຸກໃຈແກ່ຜູ້ອ່ານ ແລະ ຜູ້ຟັງ.

ດອກພືດຕະກູນຜັກບົ້ງອອກດອກເດືອນມັງກອນ

ພືດຕະກູນຜັກບົ້ງມີດອກສວຍງາມ ແລະ ມີຫຼາກຫຼາຍສີສັນ, ມີຈຳນວນປະມານຫຼາຍກວ່າ 1,880 ຊະນິດໃນໂລກ ເກີດຢູ່ໃນເຂດຮ້ອນ ແລະ ເຂດອົບອຸ່ນຂອງໂລກພືດຕະກູນນີ້ພົບໄດ້ໃນສະພາບປ່າທີ່ໄປເຊັ່ນ ເຂດເປີດແປນ, ປ່າປະສົມ, ປ່າດົງດິບແລງ, ປ່າດົງດິບຊື່ນ ແລະ ບາງຄັ້ງພົບໃນປ່າເຂດທົນປູນ. ໃນປະເທດລາວພືດຕະກູນນີ້ມີປະມານ 68 ຊະນິດ ໄດ້ລາຍງານໃນປຶ້ມລາຍຊື່ພັນໄມ້ຂອງລາວ. ປັດຈຸບັນຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານພືດຕະກູນນີ້ກຳລັງສຶກສາພືດຕະກູນດັ່ງກ່າວໃນປະເທດລາວມີພົບຫຼາຍຊະນິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈະລາຍງານໃນວາລະສານພືດສາດສາກົນໄວ້ໆນີ້. ສຳລັບໃນທີ່ນີ້ພວກເຮົາສະເໜີຮູບຕົວຢ່າງຂອງພືດຕະກູນນີ້ຈຳນວນ 13 ຮູບ.

ດອກກະໂຖມິດ - *Lepistemon binectariferum*, *Convolvulaceae*
© K. Phoutthavong

ດອກຜັກປີ້ງປ່າ - *Hewittia malabarica*, Convolvulaceae

ດອກຈິ່ງຈໍ່ຂາວ - *Operculina turpethum*, *Convolvulaceae*

ດອກເຕັ້ນດີງ - *Tridynamia megalantha*, Convolvulaceae

© K. Phouthavong

ດອກມັນດ້າງປ່າ - *Argyreia wallichii*, *Convolvulaceae*

© K. Phoutthavong

ດອກມັນດ້າງໃຫຍ່ - *Ipomoea campanulata*, Convolvulaceae

© K. Phouthavong

ດອກຜັກບຶ້ງໃຫຍ່ - *Ipomoea mauritiana*, *Convolvulaceae*

© K. Souvannakhoumane

ດອກມັນດ້າງດານຫິນ - *Argyreia breviscapa*, *Convolvulaceae*

© K. Phouthavong

ດອກມັນດ້າງຂຶ້ນແມວ -*Argyreia capitiformis*, *Convolvulaceae*

© K. Phouthavong

ດອກຈິງຈໍ້ເຫຼືອງ - *Merremia gemella*, Convolvulaceae

© K. Phouthavong

ດອກມັນຕ້າງປ່າດອກນ້ອຍ - *Argyreia osyrensis*, *Convolvulaceae*

© K. Phouthavong

ດອກມັນເຂົ້າຕໍ່ອກ -*Poranopsis discifera*, *Convolvulaceae*

© K. Phouthavong

ດອກຈິງຈີ້ໃຈມ່ວງ - *Ipomoea cambodiensis*, *Convolvulaceae*

© K. Phouthavong

ທີ່ຕາດກວາງຊີຫ່າງຈາກຕົວເມືອງຫຼວງພະບາງປະມານ 30 ກິໂລແມັດ, ອີເນັກ, ອໍເລັບ ແລະ ວັນດາລາ ໄດ້ເປີດສວນແມງກະເບື້ອຂອງລາວຂຶ້ນຢ່າງຖາວອນ ຈຸດປະສົງຂອງເຂົາເຈົ້າແມ່ນເພື່ອການສະແດງ ແລະ ການສຶກສາບັນດາແມງກະເບື້ອທ້ອງຖິ່ນໃນການສະໜອງກິດຈະກຳທາງດ້ານການສຶກສາໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍນັກຮຽນນັກສຶກສາ ແລະ ບັນດານັກທ່ອງທ່ຽວ.

ມີທິວທັດທີ່ສວຍງາມ, ມີແມງກະເບື້ອຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຮ້ອຍໂຕ ແລະ ໂຄງສ້າງໂຮງເຮືອນເຮັດດ້ວຍໄມ້ໄຜ່ສ້າງຄວາມປະທັບໃຈ ແລະ ປະສົບການດ້ານການສຶກສາຢ່າງຫຼິ້ນເຫຼືອແກ່ຜູ້ເຂົ້າໄປຢ້ຽມຢາມ

ເປີດທຸກໆວັນ ເລີ່ມແຕ່ 10 ໂມງເຊົ້າ ຫາ 5 ໂມງແລງ

ສໍາລັບລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມຕິດຕໍ່ ເບີໂທ: 020 - 98 23 74 66
laosbutterflies@yahoo.com

"I loved this place, went back twice. The grounds are spectacularly landscaped, gorgeous gardens and flowers on a beautiful piece of property, right near the entrance to the waterfalls. Newly opened so its a great place to relax without the tourist crowds. I spent a good couple hours just sitting and watching the butterflies, taking pictures and playing with the family of orange cats. Soon there will be a little spot to eat, which, combined with the great design, will make it a place to rest from the drive out to the falls. Highly recommended for those who like something a bit different and less touristy. I look forward to coming back and seeing how the grounds and gardens develop. The guide and the owners were all so friendly and accommodating, a perfect addition to the sights of Luang Prabang. Really excellent, I wish the best of luck and business for this spot - so go and see for yourself!"

From Tripadvisor Review February 2, 2014

ເວທີຫຼວງພະບາງ

ເວທີຫຼວງພະບາງ ເຖິງໝູ່ເພື່ອນທີ່ຮັກແພງ, ພວກເຮົາມີຄວາມພາກພູມໃຈທີ່ຈະປະກາດວ່າໂຮງໝໍເດັກນ້ອຍຫຼວງພະບາງຈະເອົາເວທີຫຼວງພະບາງເປັນຫ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ເປັນສະຖານທີ່ສະເໜີຜົນງານ ແລະ ເອົາພື້ນທີ່ຂອງພວກເຮົາເປັນສະຖານທີ່ມີຊີວິດຊີວາ.

ເວທີຫຼວງພະບາງ ຈະຍັງຄົງເປັນອົງການທີ່ເຮັດວຽກໂດຍບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ ແລະ ນຳສະເໜີຜົນງານສິນລະປະຂອງລາວທີ່ໜ້າສົນໃຈ.

ເວທີສິລະປະຫຼວງພະບາງ

ຕູ້ປນ 959 06000 ຫຼວງພະບາງ, ສປປລາວ

ໂທ: + 856 20 22 54 09 99

www.projectspace-luangprabang.com